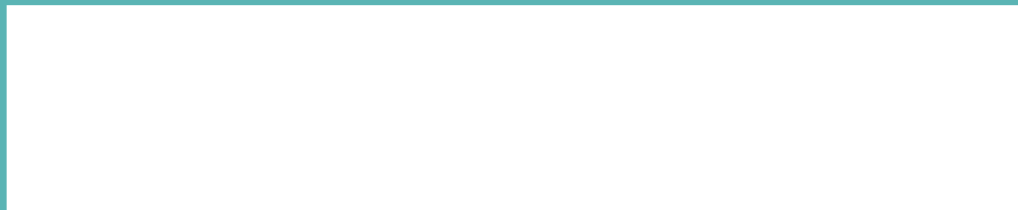

nx+

.....
School voor dromers, denkers en doeners
van nu én de toekomst

Dyscalculiebeleid

Eén van de

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Leerlingen die al getest zijn op dyscalculie	3
Begeleiding	4
Begeleiding in het eerste leerjaar en de jaren daarna	4
Opstapcursus	5
Begeleiding in de klas: faciliteiten en afspraken	5
Het school- en eindexamen	6
Het Centraal Schriftelijk Eindexamen	6
Aanpassingen en hulpmiddelen bij het Centraal Examen	6
Aanpassingen en hulpmiddelen bij het Schoolexamen	7
Rol van de examencommissie	7
Rol van de docenten	7

Inleiding

Wat is dyscalculie?

Dyscalculie betekent letterlijk: niet kunnen rekenen. De term komt uit het Grieks. Dys = niet goed functioneren, beperkt, en calculie = rekenen.

De rekenproblemen kunnen zeer verschillend van aard zijn. Het kunnen rekenen is namelijk afhankelijk van zeer uiteenlopende vaardigheden: telvaardigheid, getalbegrip, kennis van rekenhandelingen, vertalen van een probleem in rekenhandelingen. Daarnaast doet het een beroep op allerlei cognitieve vaardigheden die niet specifiek zijn voor het rekenen zoals leesvaardigheid en algemene probleemoplossende vaardigheden. Bovendien doet het een duidelijk appèl op het geheugen. Op elk genoemd gebied kunnen kinderen problemen hebben. Men spreekt van dyscalculie als een stoornis die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen met het leren en vlot oproepen en toepassen van reken- en wiskundekennis die blijvend zijn, ook na gedegen onderwijs.

Bij het centraal eindexamen worden aan leerlingen met dyscalculie dezelfde eisen gesteld als aan andere leerlingen. Wel mogen de leerlingen met dyscalculie gebruik maken van bepaalde faciliteiten en hulpmiddelen. Daarom ligt de nadruk in de jaren voor het eindexamen (en zeker in de bovenbouw) op het leren omgaan met dyscalculie en het gebruik van hulpmiddelen om op die manier aan de gestelde eisen te kunnen voldoen.

Het dyscalculiebeleid van NXT is een middel om de volgende doelen te bereiken:

- Leerlingen met dyscalculie kunnen die opleiding volgen waartoe ze op basis van hun cognitieve capaciteiten in staat zijn.
- Ze kunnen omgaan met hun dyscalculie.
- Ze vergroten hun functionele vaardigheden onderliggend aan de rekenproblemen, zo nodig met hulpmiddelen.

Leerlingen die al getest zijn op dyscalculie

Wanneer een leerling met dyscalculie bij ons op school komt, is het van belang dat er een kopie van de dyscalculieverklaring en bij voorkeur ook het onderzoeksverslag op school aanwezig zijn in het leerlingendossier. In de meeste gevallen stuurt de basisschool, met toestemming van ouders, de dyscalculieverklaring en vaak ook het onderzoeksverslag mee in de overdrachtdossier. Mocht de verklaring ontbreken in het dossier, dan zullen wij contact opnemen met ouders/verzorgers en een kopie van de dyscalculieverklaring opvragen.

Een geldig psychologisch onderzoek moet voldoen aan de criteria, zoals die zijn gedefinieerd door de Nederlandse Vereniging tot Ontwikkeling van het Reken- en Wiskundeonderwijs (2012).

De test moet zijn afgenomen door een professional die gekwalificeerd is voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek met specialistische kennis van leerstoornissen. De test moet de volgende onderdelen bevatten:

- Een onderkende diagnose (vaststelling dyscalculie);
- Een verklarende diagnose (oorzaken dyscalculie);
- Een handelingsgerichte diagnose (handelingsadviezen);

Uit de test moet de conclusie komen dat er uit psychodiagnostisch onderzoek is gebleken dat bij de leerling dyscalculie is vastgesteld.

Begeleiding

Begeleiding in het eerste leerjaar en de jaren daarna

De begeleiding van leerlingen met dyscalculie is in de eerste plaats een gezamenlijke taak van alle betrokkenen: leerling, hun ouders, mentoren/coaches, de teamleider, vakdocenten en de remedial teacher. Voor de motivatie van deze leerlingen is begrip voor hun problematiek en een gezamenlijke aanpak belangrijk. De mentor of coach registreert de leerlingen met dyscalculie in Magister. In de eerste weken van het schooljaar heeft de leerling een kennismakingsgesprek met de remedial teacher waarin de volgende zaken besproken worden; informatie over de procedures voor dyscalculie op NXT; een inventarisatie van wat de leerling nodig heeft; welke ondersteuningsmogelijkheden zijn er en zijn deze geschikt voor de leerling; de leerling krijgt de opdracht om boven alle overhoringen en toetsen een D te schrijven als geheugensteuntje voor de vakdocent.

In de eerste periode van het schooljaar krijgen alle leerlingen met dyscalculie een Opstapcursus. Meer informatie hierover wordt in de volgende paragraaf gegeven.

Later in het jaar kunnen deze leerlingen ook extra hulp van de remedial teacher krijgen. De leerlingen worden aangemeld door de mentor op grond van hun resultaten of zij geven zelf aan graag wat extra hulp te willen. Dit kan betekenen dat leerlingen met dyscalculie die goed scoren geen extra hulp meer krijgen behalve wanneer daar nadrukkelijk om wordt gevraagd. Verder kunnen leerlingen met dyscalculie gedurende hun hele schoolperiode worden aangemeld voor remedial teaching. Op het aanmeldingsformulier, ingevuld door de mentor en/of vakdocent, wordt dan kort aangegeven tegen welke structurele problemen de leerling aanloopt waarbij langere hulp noodzakelijk is. Dit kan echter alleen wanneer de vakdocent zelf geen mogelijkheden meer ziet om deze leerling te helpen.

Opstapcursus

Alle leerlingen met dyscalculie krijgen in de eerste periode de mogelijkheid om de Opstapcursus te volgen, die wordt gegeven door de remedial teacher. Zij komen in groepsverband één keer in de week tijdens een reguliere les bijeen. De vakdocent wordt op de hoogte gesteld door de remedial teacher dat deze leerling op dat moment niet bij dat vak aanwezig is. In het geval van een toets, overhoring of presentatie, gaat dat altijd voor. Deze leerlingen zorgen er zelf voor dat zij op de hoogte zijn van het huiswerk dat in de vakles voor de volgende keer wordt opgegeven. Gedurende deze periode wordt er in de groep bij de remedial teacher een aantal zaken besproken: • Afspraken rondom dyscalculie op school • Leerstrategieën • Handige oefenprogramma's zoals Rekenweb. Daarnaast is er ruimte voor de hulpvragen van de leerlingen zelf en het uitwisselen van tips.

Begeleiding in de klas: faciliteiten en afspraken

Uitgangspunten van dit beleid zijn:

- Elke docent weet welke leerlingen in zijn klas dyscalculie hebben.
- De docenten weten hoe ze met deze leerlingen om moeten gaan.

Ten aanzien van de omgang met leerlingen met dyscalculie zijn de volgende richtlijnen geformuleerd:

Dyscalculielijst

De dyscalculielijst bevat de namen van alle leerlingen met dyscalculie op de school. Deze lijst wordt opgesteld en bijgehouden door de zorgcoördinator en remedial teacher. De lijst is inzichtelijk voor alle docenten in MS Teams, daarnaast komt het in Magister te staan bij de individuele leerling.

Alle leerlingen die op deze lijst staan, schrijven bovenaan hun toetsen en PTA's een hoofdletter R (rekenstoornis).

Aantekeningen en uitwerkingen

Aantekeningen of uitwerkingen op papier geven of laten kopiëren van een andere leerling voor gebruik tijdens de les. Deze aantekeningen of uitwerkingen mogen niet gebruikt worden bij een toets, PTA of het Centraal Examen.

Extra tijd

Als richtlijn kun je 20% extra tijd geven ten aanzien van de normale tijd die je de leerlingen geeft om een toets te maken.

Hulpmiddelen bij toetsen

- Toestaan van een rekenmachine, mits dit wordt vermeld in de handelingsadviezen van de dyscalculieverklaring en/of het onderzoeksrapport.
- Inzet van een standaard rekenkaart, vastgesteld door het College van Toetsen en Examens (CvTE).

Toetsen en beoordelen

Er zijn enkele specifieke afspraken gemaakt rondom toetsen en beoordelen van taken van een leerling met dyscalculie.

De vastgelegde maatregelen zijn (deels) toegestaan bij reguliere toetsen en mogen ingezet worden bij de vakken waar rekenvaardigheid getoetst wordt. Het gaat hier om de vakken wiskunde, natuur- en scheikunde, biologie en economie. In het volgende hoofdstuk staan de afspraken en regels voor de school- en eindexamens.

Het school- en eindexamen

Het Centraal Schriftelijk Eindexamen

Artikel 55 van het Eindexamenbesluit geeft de directeur de bevoegdheid toe te staan dat een kandidaat met een beperking, waaronder dyscalculie, het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat mits er een deskundigenverklaring is waarin die aanbevelingen staan. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Het is voldoende als aan de inspecteur van onderwijs gemeld wordt aan welke leerlingen welke faciliteiten verleend worden. Hiervoor kan een aantal aanpassingen en hulpmiddelen ingezet worden.

Aanpassingen en hulpmiddelen bij het Centraal Examen

- Verlenging van de duur van de examenonderdelen waar rekenwerk een belangrijke rol speelt. Het gaat hier om de vakken rekenen, wiskunde, natuur- en scheikunde, biologie en economie. Dit is maximaal een halfuur per onderdeel.
- Gebruik van een rekenmachine bij examenonderdelen waar rekenwerk een belangrijke rol speelt. Het gaat hier om de vakken wiskunde, natuur- en scheikunde, biologie en economie.
MAVO: bij alle (reken)vakken is een 'gewone' rekenmachine toegestaan.
HAVO: bij het vak wiskunde wordt een grafische rekenmachine gebruikt. Voor de overige (reken)vakken is enkel een 'gewone' rekenmachine toegestaan.
- Inzet van een standaard rekenkaart. Leerlingen met dyscalculie mogen bij het centraal examen geen gebruik maken van een formulekaart of rekentabellen. Kennis van de formules behoort tot de exameneisen

Voorwaarden die hierbij gesteld worden:

- Een geldige dyscalculieverklaring
- Een deskundigenverklaring met daarin de benodigde aanbevelingen
- De inspecteur meldt de aanpassingen bij de inspectie in het internet schooldossier (ISD).

Aanpassingen en hulpmiddelen bij het Schoolexamen

De school heeft de mogelijkheid om beperkte aanpassingen voor leerlingen met dyscalculie te doen. De school bepaalt zelf welke voorzieningen worden toegestaan. School mag tijdens de schoolexamens bijvoorbeeld, tijdelijk meer rekening houden met de beperking van een leerling. Dit moet echter wel strak omschreven en helder zijn en het einddoel moet hetzelfde zijn als voor leerlingen zonder dyscalculie. Mogelijke aanpassingen en hulpmiddelen:

- Verlenging van de duur van de schoolexamenonderdelen, richtlijn 20% extra toetstijd. Dit geldt voor vakken waar rekenwerk een belangrijke rol speelt. Het gaat hier om de vakken wiskunde, economie, natuur- en scheikunde en biologie.
- Inzet van de standaard rekenkaart.
- Gebruik van een rekenmachine.

Rol van de examencommissie

De examencommissie regelt bij PTA-weken en het Centraal Schriftelijk Eindexamen de zaken rondom de aanpassingen en hulpmiddelen voor leerlingen met dyscalculie.

Rol van de docenten

Wanneer bepaalde aanpassingen en/of hulpmiddelen zijn toegekend door de examencommissie, werken de docenten er aan mee dat faciliteiten beschikbaar zijn.

